

Djurskydd

Sammanfattning

I betänkandet behandlas sammanlagt 99 motionsyrkanden om djurskydd från den allmänna motionstiden 2009. Vissa motionsyrkanden tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden, och dessa behandlas därför förenklat. Motionerna rör bl.a. översyn av djurskyddsregler, djurhållning, sexuella övergrepp mot djur, forskning samt internationella djurskyddsfrågor. Samtliga motionsyrkanden avstyrks, främst med hänvisning till pågående arbete och till gällande regelverk. I betänkandet finns 13 reservationer och 2 särskilda yttranden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	6
Bakgrund	6
Utskottets överväganden	7
Översyn av djurskyddsregler m.m.	7
Djurhållning m.m.	8
Pälsdjur	11
Övergivna och förvildade djur m.m.	12
Sexuella övergrepp mot djur	13
Tävling med och träning av djur m.m.	14
Forskning m.m.	16
Religiös slakt	19
Internationella djurskyddsfrågor	20
Motioner som bereds förenklat	25
Reservationer	26
1. Översyn av djurskyddsregler m.m., punkt 1 (mp)	26
2. Djuretiska policier för statliga myndigheter, punkt 2 (v, mp)	27
3. Talerätt för djurrätts- och djurskyddsorganisationer, punkt 3 (v, mp)	27
4. Djurhållning i lantbruket, punkt 4 (mp)	28
5. Förbud mot import av djur som behandlats med antibiotika m.m. i tillväxtsyfte, punkt 10 (mp)	29
6. Pälsdjur, punkt 11 (s, v, mp)	30
7. Kattutredning, punkt 13 (s, v, mp)	31
8. Sexuella övergrepp mot djur, punkt 15 (s, v, mp)	31
9. Tävlning med och träning av djur, punkt 16 (v, mp)	32
10. Djuretik, punkt 18 (mp)	33
11. Djurförsök, punkt 19 (mp)	34
12. Internationella djurskyddsfrågor, punkt 21 (mp)	36
13. Nötrasen belgisk blå, punkt 22 (s, v, mp)	36
Särskilda yttranden	38
1. Motioner som bereds förenklat, punkt 21 (s)	38
2. Motioner som bereds förenklat, punkt 21 (mp)	38
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	39
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2009	39
<i>Bilaga 2</i>	
Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet i förslagspunkt 23	48

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Översyn av djurskyddsregler m.m.**

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:MJ296, 2009/10:MJ358 yrkande 5, 2009/10:MJ364 yrkande 2 och 2009/10:MJ440.

Reservation 1 (mp)

2. **Djuretiska policyer för statliga myndigheter**

Riksdagen avslår motion 2009/10:MJ358 yrkande 34.

Reservation 2 (v, mp)

3. **Talerätt för djurrätts- och djurskyddsorganisationer**

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:MJ298 och 2009/10:MJ358 yrkande 6.

Reservation 3 (v, mp)

4. **Djurhållning i lantbruket**

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:MJ358 yrkandena 7–13, 2009/10:MJ457 yrkandena 1–3, 2009/10:MJ459 och 2009/10:MJ462 yrkandena 1–3.

Reservation 4 (mp)

5. **Djurhållning på cirkus**

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:MJ358 yrkande 25 och 2009/10:MJ460 yrkandena 1 och 2.

6. **Djurhållning vid djurparker**

Riksdagen avslår motion 2009/10:MJ463.

7. **Avel och utrustning som kan orsaka lidande**

Riksdagen avslår motion 2009/10:MJ358 yrkandena 15 och 29.

8. **Hundkörkort**

Riksdagen avslår motion 2009/10:MJ217 yrkande 2.

9. **Brandlarm m.m. i ladugårdar och stallar**

Riksdagen avslår motion 2009/10:MJ232.

10. **Förbud mot import av djur som behandlats med antibiotika m.m. i tillväxtsyfte**

Riksdagen avslår motion 2009/10:MJ358 yrkande 17.

Reservation 5 (mp)

11. Pälsdjur

Riksdagen avslår motion 2009/10:MJ478.

Reservation 6 (s, v, mp)

12. Övergivna och förvildade djur

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:MJ227, 2009/10:MJ228, 2009/10:MJ295, 2009/10:MJ350, 2009/10:MJ358 yrkande 28, 2009/10:MJ359 yrkandena 1–7 och 2009/10:MJ461 yrkandena 1 och 2.

13. Kattutredning

Riksdagen avslår motion 2009/10:MJ474 yrkande 24.

Reservation 7 (s, v, mp)

14. Omhändertagande av djur m.m.

Riksdagen avslår motion 2009/10:MJ337 yrkandena 1 och 3–5.

15. Sexuella övergrepp mot djur

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:MJ216, 2009/10:MJ229, 2009/10:MJ241, 2009/10:MJ351, 2009/10:MJ358 yrkande 27 och 2009/10:MJ430 yrkandena 1 och 2.

Reservation 8 (s, v, mp)

16. Tävling med och träning av djur

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:MJ358 yrkande 26 och 2009/10: MJ469 yrkandena 1–3.

Reservation 9 (v, mp)

17. Skyldighet att rapportera veterinära felbehandlingar m.m.

Riksdagen avslår motion 2009/10:MJ346 yrkandena 1 och 2.

18. Djuretik

Riksdagen avslår motion 2009/10:MJ358 yrkande 1.

Reservation 10 (mp)

19. Djurförsök

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:MJ349, 2009/10:MJ353, 2009/10:MJ358 yrkandena 16 och 18–24 samt 2009/10:MJ388.

Reservation 11 (mp)

20. Religiös slakt

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:MJ234 och 2009/10:MJ354.

21. Internationella djurskyddsfrågor

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:MJ320, 2009/10:MJ332, 2009/10:MJ358 yrkandena 30 och 35 samt 2009/10:MJ369 yrkande 1.

Reservation 12 (mp)

22. Nötrasen belgisk blå

Riksdagen avslår motion 2009/10:MJ276.

Reservation 13 (s, v, mp)

23. Motioner som bereds förenklat

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 18 februari 2010

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Anders Ygeman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Anders Ygeman (s), Claes Västerteg (c), Ola Sundell (m), Bengt-Anders Johansson (m), Carina Ohlsson (s), Sofia Arkelsten (m), Bo Bernhardsson (s), Ann-Kristine Johansson (s), Lars Hjalmered (m), Irene Oskarsson (kd), Rune Wikström (m), Wiwi-Anne Johansson (v), Helén Pettersson i Umeå (s), Erik A Eriksson (c), Tina Ehn (mp), Staffan Appelros (m) och Roland Bäckman (s).

Redogörelse för ärendet

Bakgrund

Under den allmänna motionstiden 2009 väcktes ett antal motioner med sammanlagt 99 yrkanden inom djurskyddsområdet. Dessa yrkanden tas genom detta betänkande upp till behandling. Motionerna rör bl.a. översyn av djurskyddsregler, djurhållning, sexuella övergrepp mot djur och forskning samt internationella djurskyddsfrågor. Vissa motionsyrkanden tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden och dessa behandlas därför förenklat.

Utskottets överväganden

Översyn av djurskyddsregler m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden (s, m, mp) om införande av en djurskyddsbalk m.m., om djuretiska policyer för statliga myndigheter och styrelser samt om talerätt för djurrätts- och djurskyddsorganisationer. Därvid hänvisas främst till pågående arbete och till gällande regelverk.

Jämför reservationerna 1 (mp), 2 (v, mp) och 3 (v, mp).

Motionerna

Enligt motionerna MJ296 och MJ440 båda (s) begärs en prövning av möjligheterna att inrätta en särskild djurskyddsbalk. I motion MJ364 (m) yrkande 2 begärs en översyn av det svenska djurskyddet och att onödigt regelkrångel plockas bort. Enligt motion MJ358 (mp) yrkande 5 bör den pågående översynen av djurskyddslagen syfta till att höja djurskyddsnivån. Vidare önskas djuretiska policyer för statliga myndigheter och styrelser. Den offentliga upphandlingen bör styras mot minskad köttkonsumtion. De animaliska produkter som fortfarande köps in bör leva upp till högt ställda djurskyddskrav, genom att myndigheter tar fram djuretiska policyer för sina inköp (yrkande 34).

I motionerna MJ298 (s) och MJ358 (mp) yrkande 6 föreslås att talerätt ska införas för djurrätts- och djurskyddsorganisationer. I dag saknar djur processuella rättigheter. I miljöbalken ges miljöorganisationerna möjlighet att föra talan i frågor som rör naturen. Någon motsvarande talerätt finns inte när det gäller djurskyddsorganisationerna.

Utskottets ställningstagande

Regeringen beslutade i juni 2009 om en bred översyn av djurskyddslagstiftningens utformning och innehåll (nedan kallad djurskyddsutredningen). Enligt direktiven ska utredaren lämna förslag till ny djurskyddslag och förordning samt ge exempel på hur andra föreskrifter på området kan utformas. Den nya lagstiftningen syftar till att uppnå minst samma djurskyddsnivå som i dag. Liksom dagens lagstiftning ska den utgå från de enskilda djurens behov samt verka förebyggande. Den nya lagstiftningen ska bygga på vetenskap och beprövad erfarenhet. Utredaren ska under dessa förutsättningar analysera hur den samlade lagstiftningen kan moderniseras och förenklas samt förändras så att den blir mer flexibel och målinriktad. Utredningen ska redovisas senast den 31 januari 2011 (dir. 2009:57). Med det

anförda finner utskottet att motionerna MJ296 (s), MJ440 (s), MJ364 (m) yrkande 2 och MJ358 (mp) yrkande 5 i allt väsentligt är tillgodosedda och att de därmed kan lämnas utan ytterligare åtgärd.

Jordbruksminister Eskil Erlandsson har i svar på skriftlig fråga om offentlig upphandling den 21 oktober 2009 uttalat att utrymme finns för att ställa krav på kvalitet på de produkter som ska köpas in. Ett av syftena med den offentliga upphandlingen är att främja den fria handeln och att alla leverantörer behandlas lika. Ett krav på att en produkt ska komma från just Sverige och inget annat land skulle, enligt ministern, däremot strida mot en av hörnpelarna i den europeiska gemenskapen, den fria rörligheten av varor och tjänster. Principerna om likabehandling och icke-diskriminering innebär att ett förfrågningsunderlag inte får utarbetas på så sätt att det försätter anbudsgivarna i en ojämlig ställning. Ministern framhöll att det emellertid är möjligt att ställa krav som avser miljö- eller djurskyddshänsyn i upphandling av livsmedel. Kraven måste vara icke-diskriminerande, proportionella och förutsebara, och det måste finnas möjlighet att göra en verklig kontroll av att kraven uppfylls (svar på skriftlig fråga 2009/10:81). Mot bakgrund av det anförda föreslår utskottet att motion MJ358 (mp) yrkande 34 lämnas utan åtgärd.

Enligt vad som har inhämtats från Jordbruksdepartementet finns det för närvarande inte några planer på att införa en talerätt för djurskyddsorganisationerna. Utskottet avstyrker mot bakgrund av det anförda motionerna MJ298 (s) och MJ358 yrkande 6 (mp).

Djurhållning m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden (s, fp, kd, mp) om översyn av djurhållningsregler, om lantbruksdjurens rätt att vistas utomhus, djurskyddsregler för cirkusar och djurparker, hundkörkort, utrustning och avel som kan orsaka lidande m.m. samt om förbud mot import av djur som behandlats med tillväxthormon eller antibiotika. Ställningstagandena motiveras med hänvisning till pågående arbete och gällande regler.

Jämför reservationerna 4 (mp) och 5 (mp).

Motionerna

Enligt motion MJ457 (fp) yrkandena 1–3 yrkas att mindre industriell slakt av fjäderfän utreds, att transport och uppfödning av slaktkycklingar i förhållande till djurskyddslagen ses över samt att djurskyddslagen ändras. Kycklingindustrin ökar för varje år. Både transport och uppfödning av slaktkycklingar bör omfattas av djurskyddslagen fullt ut, och regeringen bör se över hur detta ska kunna genomföras. Även i motion MJ358 (mp) yrkan-

dena 11–13 begärs en översyn av slaktkycklinghanteringen, att förbud mot hönsburar ska införas och en översyn av reglerna för frigående hönor. När djurskyddslagen antogs av riksdagen 1988 beslöts att inga hönor skulle sitta i bur efter 1998. Sedan backade man och tillät nya burar. De nya burarna kallas inredda eller modifierade, men ger hönan lika små möjligheter till naturliga beteenden som de gamla. Skillnaden mellan de gamla och nya burarna är marginell. Även reglerna för frigående hönor måste ses över. Hur frigående hönsen är kan diskuteras när det är mellan sju och nio höns per kvadratmeter och frigången endast sker inomhus.

I sistnämnda motion uppmärksammas även grisarnas situation. Man önskar bättre villkor för grisar i Sverige och EU samt förbud mot kastrering av smågrisar utan bedövning. Grisar har behov av att kunna vara aktiva i stimulerande miljöer. Men de allra flesta av Sveriges grisar föds i dag upp inomhus i stora, bullriga och dammiga miljöer. Ofta är deras enda stimulans lite strömedel vilket inte är någon självklarhet i praktiken. Stressen ökar också risken för stort beteende som att gnaga på järnrören eller bita varandra i svansarna. I Sverige kastreras årligen cirka en och en halv miljon hangrisar. Det sker innan grisen har blivit två veckor, helt utan bedövning. Kastreringen orsakar smärta vilken inte är acceptabel ur djurskyddssynpunkt. Kastrering utan bedövning bör därför förbjudas (yrkandena 7 och 8). Även i motion MJ459 (fp) begärs förbud mot kastrering av smågrisar utan bedövning.

Enligt motion MJ358 (mp) yrkande 10 bör alla kalvar få rätt att dia. I dag får ofta de nyfödda kalvarna den gula livsviktiga råmjölken i hink, och kalven tas bort från mamman direkt efter födseln. Kalven föds sedan upp med mjölkersättning. Inom den ekologiska produktionen har kalvarna däremot rätt att dia. Vidare bör tjurar, kor och kalvar få möjlighet till utvistelse (yrkande 9). Motsvarande krav för grisar, tjurar, kor och kalvar föreslås i motion MJ462 (fp) yrkandena 1–3.

I motion MJ232 (s) yrkas att djurskyddslagstiftningen kompletteras med krav på att brandlarm och sprinklersystem ska finnas i ladugårdar och stallar. Många tragiska bränder i ladugårdar och stallar skulle kunna upptäckas i tid om brandlarm och sprinklersystem fanns. Enligt motion MJ460 (fp) yrkandena 1 och 2 önskas förbud mot vilda och exotiska djur på cirkus och strängare regler vad gäller djurskydd för övriga djur i cirkusverksamhet. Cirkusar kan av praktiska skäl inte tillgodose djurens naturliga behov av rörelsefrihet och socialt umgänge. Även i motion MJ358 (mp) yrkande 25 föreslås förbud mot att utnyttja djur på cirkus. I motion MJ463 (fp) yrkas strängare regler vad gäller djurskydd för djur i djurpark. Djurparksdjuren måste mer kraftfullt omfattas av djurskyddslagens portalparagrafer.

Enligt motion MJ358 (mp) yrkandena 15 och 29 bör avel och utrustning för djur som kan orsaka lidande utredas och förbud övervägas. Även frågan om djurutrustning på något sätt ska förprövas ur djurskyddssynpunkt bör aktualiseras. Enligt motion MJ217 (kd) yrkande 2 bör hundkörkort

(kunskapskrav) införs i fråga om vissa hundraser. Inspiration kan hämtas från Spanien där det finns regler kring ett speciellt hundkörkort för att få äga vissa raser och restriktioner för kriminellt belastade personer att äga dessa raser.

Enligt motion MJ358 (mp) yrkande 17 yrkas att import av djur som behandlats med tillväxthormon eller antibiotika i tillväxtsyfte förbjuds. Antibiotika ska bara få ges till sjuka djur.

Utskottets ställningstagande

Djurskyddsutredningen som redovisats ovan ska göra en bred översyn av den samlade djurskyddslagstiftningens utformning och innehåll. Därvid ska bl.a. 4 § djurskyddslagen (1988:534) uppmärksammas. Vidare ska reglerna kring bl.a. avel som kan innebära ett lidande för djuren samt särskilda krav för viss djurhållning prövas. Djurskyddsutredningens översyn omfattar således krav för olika djurslag och olika typer av djurhållning och om kraven motsvarar dagens behov och är ändamålsenligt utformade. Enligt direktiven omfattar utredningen djurhållningen såväl i lantbruket som vid cirkusverksamhet och vid djurparker, samt kunskapskrav för viss djurhållning (dir. 2009:57). Mot bakgrund av nu redovisade utredningsuppdrag föreslår utskottet att motionerna MJ232 (s), MJ457 (fp) yrkandena 1–3, MJ459 (fp), MJ460 (fp) yrkandena 1 och 2, MJ462 (fp) yrkandena 1–3, MJ463 (fp), MJ217 (kd) yrkande 2, MJ358 (mp) yrkandena 7–13, 15, 25 och 29 lämnas utan ytterligare åtgärd.

Sedan många år har det i Sverige rått enighet om att överdriven antibiotikaanvändning till djur ska motverkas. Sverige förbjöd all icke veterinärmedicinsk användning av antibiotika till djur för drygt 20 år sedan, och från 2006 gäller samma regler inom hela EU. I många länder utanför EU är det emellertid fortfarande tillåtet att använda antibiotika i tillväxtfrämjande syfte. Att rutinmässig antibiotikaanvändning är godkänd i ett land innebär emellertid inte automatiskt att alla producenter tillämpar det. Allt importerat kött kontrolleras av Livsmedelsverket och kontrollen omfattar bl.a. hormon- och antibiotikarester. Enligt vad utskottet har inhämtat från Jordbruksdepartementet är det inte möjligt att införa något generellt förbud mot import enligt det internationella regelverket inom Världshandelsorganisationen (WTO). En av hörnstenarna i det internationella handelsarbetet är att varje land har rätt att bestämma över sina egna produktions- och processmetoder och att importhindrande åtgärder inte får vidtas om det inte finns fara för hälsan bland djur och människor i det importerande landet. Sverige arbetar dock aktivt i olika internationella forum för att uppmärksamma andra länder på riskerna för en alltför omfattande antibiotikaanvändning. Mot bakgrund av det anförda föreslås att motion MJ358 (mp) yrkande 17 lämnas utan vidare åtgärd.

Pälsdjur

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår, främst med hänvisning till vidtagna åtgärder, ett motionsyrkande (s) om att djurskyddslagen bör kompletteras och skärpas i fråga om pälsdjur.

Jämför reservation 6 (s, v, mp).

Motionen

Enligt motion MJ478 (s) bör djurskyddslagen kompletteras och skärpas med en bestämmelse om att minkar och andra djur som föds upp för pälsdjursproduktion ska hållas på ett sätt som tillgodoser deras behov i olika avseenden. De bör också ha tillgång till vatten att simma i.

Utskottets ställningstagande

I december 2006 avtog riksdagen, på förslag av utskottet, vissa förslag beträffande pälsdjursnäringen samt tillkännagav för regeringen som sin mening vad utskottet anfört om fortsatta forskningsinsatser (prop. 2005/06:197, bet. 2006/07:MJU3, rskr. 2006/07:28). I den senaste forskningspropositionen angavs att regeringen delade utskottets bedömning att djurskyddet för minkar bör utvecklas vidare och att det är nödvändigt att eventuella ändringar i regelverket är baserade på forskning och beprövad erfarenhet. Regeringen bedömde att de resurser som presenterades i propositionen gav möjlighet för investeringar i sådan djurskyddsforskning (prop. 2008/09:50 s. 177).

Utskottet har från Jordbruksdepartementet inhämtat att forskning om pälsdjur pågår. Sveriges Pälsdjursuppfödare Riksförbund (SPR) samarbetar i olika forskningsprojekt med Sveriges lantbruksuniversitet, Statens veterinärmedicinska anstalt samt hushållningssällskap i olika län. SPR har dessutom representanter i det danska forskningsrådet och har därmed tillgång till dansk forskning liksom övrig forskning i Europa genom sitt medlemskap i European Fur Breeders Association (EFBA) samt International Fur Trade Federation (IFTF). Med det anförda avstyrks motion MJ478 (s).

Övergivna och förvildade djur m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden (s, m, fp, mp) om åtgärder för övergivna och förvildade djur, såsom att katter ska registreras, märkas och kastreras och att det ska betraktas som brott att överge sina djur. Vidare avslår riksdagen motionsyrkanden (fp) om omhändertagande av djur i misshandelsrelationer och om samarbete mellan socialtjänst, polis och djurskyddsinspektörer m.m. Ställningstagandena motiveras med hänvisning till pågående arbete.

Jämför reservation 9 (s, v, mp).

Motionerna

Ett antal motioner behandlar övergivna och förvildade djur, särskilt katter. Motionerna gäller att en kattutredning bör tillsättas, att katternas status ska höjas, att katter ska registreras, märkas och kastreras, att kattstammen bör minskas, att kattägares tillsynsansvar ska skärpas, att det ska betraktas som brott och förenat med sanktioner att överge sina djur, att katter ska ha samma skydd som exempelvis hundar, att uppmärksamma att människors ensamhet kan brytas genom att övergivna katter får nytt hem. Förslag om detta har lämnats i motionerna MJ227 (s), MJ228 (s), MJ295 (s), MJ474 (s) yrkande 24, MJ350 (m), MJ359 (fp) yrkandena 1–7, MJ461 (fp) yrkandena 1 och 2 och MJ358 (mp) yrkande 28.

Enligt motion MJ337 (fp) yrkandena 1 och 3–5 bör djurens situation uppmärksammas i misshandelsrelationer och man ska akut kunna omhänderta och placera husdjur som behandlas illa. Vidare bör vikten av samarbete mellan socialtjänst, polis och djurskyddsinspektörer beaktas och den kunskap som finns om djurens situation i våldsamma hemmiljöer, t.ex. hos Djurens jurister, bör tas till vara. Ett problem som finns i vissa misshandelsrelationer men som alltför sällan lyfts fram är hur djuren behandlas, vilket utsätter kvinnor och barn för ytterligare påfrestningar. Även familjens husdjur utsätts för våld eller vanvård av mannen enligt forskning. Det är inte rimligt att kvinnor stannar kvar i en misshandelsrelation bara av rädsla för att djuren ska fara illa. Då är det viktigt att socialtjänst, polis, djurskyddsmyndigheter och kvinnojourer fortsättningsvis följer frågan för att det ska finnas kunskap om hur omfattande problemet är. Det behövs personer inom rättsväsendet med kunskap om djurs situation och de brott som begås med djur.

Utskottets ställningstagande

Den tillsatta djurskyddsutredningens uppdrag omfattar åtgärder mot förvildade och övergivna djur och även en översyn av reglerna om omhändertagande av djur i djurskyddslagen samt sekretessfrågor och informationsutbyte mellan socialtjänst, polis m.fl. (dir. 2009:57). Utskottet anser att resultatet av djurskyddsutredningen därför bör avvaktas och föreslår att motionerna MJ227 (s), MJ228 (s), MJ295 (s), MJ474 (s) yrkande 24, MJ350 (m), MJ359 (fp) yrkandena 1–7, MJ461 (fp) yrkandena 1 och 2, MJ358 (mp) yrkande 28 samt motionerna MJ337 (fp) yrkandena 1 och 3–5 och MJ359 (fp) yrkandena 5 och 7 nu lämnas utan åtgärd.

Sexuella övergrepp mot djur

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår, med hänvisning till pågående arbete, motionsyrkanden (s, m, mp) om att se över lagstiftningen för att skydda djur mot sexuella övergrepp och nyttjande i pornografiska sammanhang samt om att Sverige bör agera inom EU i frågan.

Jämför reservation 8 (s, v, mp).

Motionerna

I motionerna MJ216 (s), MJ229 (s), MJ241 (s), MJ358 (mp) yrkande 27, MJ430 (mp) yrkandena 1 och 2 begärs att lagstiftningen ses över i syfte att skydda djur mot sexuella övergrepp och i pornografiska sammanhang. Det är väl känt att djur utsätts för sexuella övergrepp i dag. Rapporter om detta kommer till djurskyddsorganisationerna i allt större omfattning. På Internet sprids i dag bilder där djur utnyttjas sexuellt och där det hävdas att bilderna är tagna i Sverige. Dessa signaler är tillräckliga för att ett förbud ska vara motiverat. Tidigare, i 1944 års djurskyddslag, fanns en paragraf med ett rakt förbud mot sexuellt utnyttjande av djur, dvs. ett förbud mot tidelag. Djurskyddslagen från 1988 saknar ett sådant direkt förbud. Ett förbud mot sådant utnyttjande bör införas. Paragrafen bör vara straffsanktionerad. Vidare bör åtgärder vidtas då det gäller djurpornografiskt material, särskilt bildmaterial. Justitiekanslern har i en promemoria för ett antal år sedan dragit en parallell mellan barnpornografi och djurpornografi. Justitiekanslern pekar på att det i båda fallen handlar om individer som knappast kan anses ha givit sitt samtycke.

Enligt motion MJ351 (m) bör Sverige inom EU verka för en gemensam linje för medlemsländernas nationella lagstiftning om förbud mot sexuella övergrepp på djur och mot djurpornografi. Allt pekar på att s.k. zoofiler agerar i nätverk över nationsgränser. Det är viktigt att dessa nätverk inte

tillåts få en frizon i vissa länder inom EU på grund av att en del länder saknar eller har en oklar lagstiftning när det gäller sexuella övergrepp på djur och djurpornografi.

Utskottets ställningstagande

Djurskyddsutredningen ser över frågan vilka åtgärder som inom ramen för djurskyddslagstiftningen kan vara lämpliga för att förtydliga och stärka skyddet för djur mot att användas för sexuella ändamål (dir. 2009:57). Med hänsyn härtill finner utskottet att motionerna MJ216 (s), MJ229 (s), MJ241 (s), MJ358 (mp) yrkande 27 och MJ430 (mp) yrkandena 1 och 2 därmed kan lämnas utan ytterligare åtgärd. Enligt vad utskottet har inhämtat från Jordbruksdepartementet avser man att avvakta resultatet av djurskyddsutredningen innan Sverige vidtar ytterligare initiativ eller åtgärder på området inom EU. Med hänsyn därtill föreslår utskottet att motion MJ351 (m) lämnas utan åtgärd.

Tävling med och träning av djur m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden (m, v, mp) om förbud mot spödrivning och kommersiell hundkapplöpning, om införande av åldersgränser för när hästar får börja tävla och om skyldighet för veterinärer att rapportera veterinära felbehandlingar m.m. Främst hänvisas till pågående arbete och gällande regelverk.

Jämför reservation 9 (v, mp).

Motionerna

I motion MJ469 (v) yrkandena 1–3 begärs att det införs förbud mot spödrivning, åldersgränser för när hästar får börja tävla samt större möjligheter för banveterinärer att utföra kontroller. Under de senaste åren har det skett ett antal dödsolyckor inom hästsporten. Många hästar tränas genom spödrivning och reglerna är otydliga då man inte ska få använda spö annat än i ringa omfattning. Trav- och galopphästar börjar träna och tävla på elitnivå i alldeles för ung ålder. En häst är inte färdigutvecklad varken i mognad eller i kotor och leder vid två års ålder, men då används många hästar i elitlopp. Banveterinärer rapporterar även om skador på hästarna, men de har för kort tid på sig inför ett lopp för att inspektera hästarna. Enligt motion MJ358 (mp) yrkande 26 bör förbud införas mot kommersiell hundkapplöpning. Hundkapplöpningen bör kunna ägnas större uppmärksamhet på grund av djurskyddsriskerna. Hundar riskerar att skötas dåligt och avlivas när de inte längre håller måttet.

I motion MJ346 (m) yrkas att det införs dels en anmälningsskyldighet för veterinärer vid felbehandling (yrkande 1), dels ett samlat offentligt register över anmälda veterinärer och beslut om disciplinära åtgärder (yrkande 2). Djurägare i Sverige lägger årligen ned stora summor på veterinärbehandling av sina husdjur vid skada eller sjukdom. Det är viktigt att djurägare får veta om en veterinär är eller har varit föremål för en eller flera anmälningar eller disciplinära åtgärder för veterinära felbehandlingar. Det borde också vara självklart att veterinären själv hade en rapporteringsskyldighet vid felbehandling som leder till skada eller till att djuret avlider på grund av behandling eller provtagning. Enligt uppgift från Sveriges Veterinärförbund och Jordbruksverket har veterinärer ingen rapporteringsskyldighet vid veterinära felbehandlingar.

Utskottets ställningstagande

Djurskyddsutredningen ser över reglerna om tävling med och träning av djur. Utredningen omfattar frågorna om förbud mot spödrivning och om åldersgränser bör införas för när djur får börja tävla m.m. (dir. 2009:57). Utskottet föreslår med anledning härav att motionerna MJ469 (v) yrkandena 1–3 och MJ358 (mp) yrkande 26 nu lämnas utan vidare åtgärd.

Det är i dag inte möjligt för en veterinär att anmäla sig själv eller någon kollega till Veterinära ansvarsnämnden (VAN) om man tror att denne har gjort fel. Enligt vad utskottet har inhämtat från Jordbruksdepartementet bör man då som veterinär ta upp detta med länsstyrelsen som i sin tur har rätt att anmäla till VAN. VAN tar emot anmälningar från djurägaren eller den som haft djuret i sin vård och från tillsynsmyndigheterna, dvs. Jordbruksverket och länsstyrelserna. Vidare är en veterinär skyldig att låta sin verksamhet inspekteras av den som har tillsyn över verksamheten eller den som tillsynsmyndigheten förordnar. VAN för inte något särskilt dataregister över anmälda veterinärer, anmälare eller beslut om disciplinära åtgärder. Man kan däremot efter begäran få information om en viss namngiven veterinär har blivit anmäld, varit föremål för disciplinåtgärder m.m. Med det anförda föreslår utskottet att motion MJ346 (m) yrkandena 1 och 2 lämnas utan vidare åtgärd.

Forskning m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden (s, m, mp) om forskning och djurförsök m.m. Motionerna rör främjande av forskning och utbildning i djuretik, regleringen av hur djurförsök ska utföras och veterinärers rätt att ingripa när försöksdjur lider. Vidare uppmärksammas användning av genmanipulerade djur och att Sverige inom EU ska verka för en gemensam definition av djurförsök m.m. I huvudsak hänvisas till vidtagna åtgärder, pågående arbete och gällande regelverk.

Jämför reservationerna 12 (mp) och 13 (mp).

Motionerna

I motionerna MJ349 och MJ353 (båda m) begärs att Sverige inom EU ska verka för att en gemensam definition av djurförsök används och för att alla djurförsök som görs inom EU ska föregås av en offentlig djurförsöksetisk prövning. I motion MJ358 (mp) begärs att klassificeringen av djurförsök kvalitetsssäkras utifrån lidandets svårhetsgrad (yrkande 19) och att det införs register och arkiv över ansökningar om att få utföra djurförsök (yrkande 20). Vidare bör föreskrifterna om djurförsök moderniseras så att försöksdjur inte kan utsättas för obegränsat lidande (yrkande 21). Enligt motionärerna bör ökade kunskaper om djurens beteende och alternativ till djurförsök tillföras de djurförsöksetiska nämnderna (yrkande 24). Vidare bör en differentierad avgift på ansökningar om djurförsöksetisk prövning införas. Det är angeläget att djurförsöksetiska prövningar beläggs med en avgift. För att öka styrningen borde avgiften differentieras utifrån hur många djur som ska användas i försöket och försökets svårhetsgrad (yrkande 18).

Enligt motion MJ358 (mp) yrkande 1 bör ämnet djuretik ges utrymme i utbildningssystemet – för både yngre barn och ungdomar samt i högre utbildningar. Vidare bör djuretik bli obligatoriskt i alla utbildningar där man hanterar djur. Även bristen på forskning bör åtgärdas. Djurförsök bör stoppas i utbildningar till yrken där djurförsök inte ingår (yrkande 22). Veterinärer bör ges rätt att ingripa när försöksdjur lider. Det är enligt gällande lagstiftning svårt att ställa krav på t.ex. ansvarig veterinär när djuren i ett försök utsätts för större lidande än vad som förutsatts vid den etiska bedömningen av ansökan. Sådant överskridande av förutsatt lidande ska anses som djurplågeri i lagens mening, och ansvarig veterinär eller myndighet bör ha samma möjligheter att ingripa som vid andra fall av djurplågeri (yrkande 23). Enligt motion MJ388 (s) bör användningen av försöksdjur begränsas.

I motion MJ358 (mp) yrkande 16 bör användning av genmanipulerade djur förbjudas, om den inte gäller medicinsk forskning som kan leda till minskat människolidande eller till att liv räddas.

Utskottets ställningstagande

Kommissionen lämnade i november 2008 ett förslag till nytt direktiv om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål, KOM(2008) 543. Direktivet beräknas träda i kraft under våren 2010 för att börja tillämpas den 1 januari 2013. Förslaget innehåller en definition av djurförsök och obligatorisk etisk utvärdering av varje enskilt försök. Förslaget innehåller även bestämmelser om klassificering av djurförsök i fyra olika svårhetsgrader och vilka kriterier som ska användas vid klassificeringen, samt en övre smärtröskel. Vidare reglerar det föreslagna direktivet medlemsstaternas rapportering till kommissionen om bl.a. statistisk information om användning av djur i försök, inklusive försökens faktiska svårhetsgrad. Förslaget föreskriver därutöver för vilka ändamål försöksdjur får användas. Direktivet innehåller även bestämmelser om utvärdering av projekt och vilken sakkunskap som ska utnyttjas vid bedömningen. Med hänsyn till det anförda föreslår utskottet att motionerna MJ349 (m), MJ353 (m) och MJ358 (mp) yrkandena 19–21 och 24 lämnas utan åtgärd.

I betänkandet Etiskt godkännande av djurförsök (SOU 2007:57) föreslås bl.a. att man inrättar en central djurförsöksetisk nämnd med uppgift att pröva ärenden som överklagats av sökanden respektive överlämnats från de djurförsöksetiska nämnderna. I betänkandet föreslås även att den djurförsöksetiska prövningen ska avgiftsbeläggas. Enligt vad som har inhämtats från Jordbruksdepartementet bereds utredningens förslag för närvarande. Med hänsyn härtill anser utskottet att motion MJ358 (mp) yrkande 18 bör lämnas utan vidare åtgärd.

Regeringen avsätter inte några särskilda medel för djuretik. Däremot har regeringen i den senaste forskningspropositionen uttalat bl.a. att djurskydd är en viktig etisk fråga och att man fortsatt prioriterar djurskyddsforskning och att ambitionen höjs. Medel till forskning om djurskydd, inklusive forskning om alternativa metoder till djurförsök, uppgår till 30 miljoner kronor fr.o.m. 2009. Under anslaget för forskning och forskningsinformation till Vetenskapsrådet ska 13 miljoner kronor användas för forskning om alternativa metoder till djurförsök fr.o.m. 2009. Under anslaget för forskning och samfinansierad forskning till Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande ska 12 miljoner kronor användas för forskning och utveckling om djurskydd fr.o.m. 2009. Av Sveriges lantbruksuniversitetets medel ska 5 miljoner kronor användas för en fortsatt satsning på djurskyddsforskning fr.o.m. 2009 (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160). Vidare kan noteras att riksdagen har avslagit en motion om behovet av utbildningsinsatser och forskning inom ämnet djuretik. I samband därmed uppmärksammades att kursplaner omfattar bl.a. djuretik och att sko-

lorna har stor frihet att utforma undervisningen så länge kursplanerna för respektive ämne följs (bet. 2007/08:UbU11, riksdagens prot. 2007/08:97). Därutöver noterar utskottet att Jordbruksdepartementet tillhandahåller informationsmaterial om djuretik som är avsett att användas i utbildningen. Mot bakgrund av vad som har anförts finner utskottet att det inte finns anledning att vidta någon åtgärd med hänsyn till motion MJ358 (mp) yrkande 1. Motionen avstyrks i berörd del.

Av Jordbruksverkets föreskrifter framgår bl.a. att djur får användas i gymnasieskolan och högskolan under förutsättning att utbildningen avser eller kan avse framtida arbete med djur, att användningen framgår av utbildningens kursplaner och är nödvändig med hänsyn till syftet med utbildningen samt att djuren inte utsätts för annat än obetydlig smärta, obehag eller annat lidande (DFS 2004:4). Kommissionens förslag till nytt direktiv om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål enligt ovan innehåller även bestämmelser om för vilka ändamål försöksdjur får användas. Med det anförda avstyrks motion MJ358 (mp) yrkande 22.

Enligt motion MJ358 (mp) yrkande 23 bör veterinär ha möjlighet att ingripa när ett försöksdjur utsätts för större lidande än vad som förutsatts vid den etiska prövningen. Enligt djurskyddslagen krävs tillstånd för att använda, föda upp, tillhandahålla eller förvara försöksdjur (19 a §). Vid sådan verksamhet ska det finnas en av Jordbruksverket godkänd föreståndare som ansvarar för verksamheten (20 §). Det ska även finnas en veterinär som ger råd och anvisningar om hur verksamheten ska bedrivas och som bistår vid behandling av djuren. Vidare ska det finnas tillräcklig personal för verksamheten som har den utbildning och kompetens som behövs. Föreståndaren och veterinären ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med djurskyddslagen och enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen. Enligt vad utskottet har inhämtat från Jordbruksdepartementet måste både föreståndaren och veterinären vidta lämpliga åtgärder om ett djurförsök bedrivs på ett sådant sätt att djuren utsätts för lidande som går utöver det som godkänts av en djurförsöksetisk nämnd. Utskottet finner med hänsyn till det anförda att motion MJ358 (mp) yrkande 23 kan lämnas utan vidare åtgärd.

Den svenska djurskyddslagen är i grunden restriktiv och innebär att djurförsök får äga rum t.ex. endast under förutsättning att syftet med verksamheten inte kan uppnås med någon annan tillfredsställande metod utan användning av djur, att så få djur som möjligt används och att djuren inte utsätts för större lidande än vad som är absolut nödvändigt (19 §). Därmed anser utskottet att motion MJ388 (s) kan lämnas utan vidare åtgärd.

All verksamhet som gäller genetiskt modifierade organismer, GMO, kräver tillstånd av myndighet. Den gemenskapslagstiftning som finns ger möjlighet till ansökan om godkännande för alla typer av GMO, även djur. Enligt vad utskottet har inhämtat från Jordbruksdepartementet har varken svenska eller europeiska myndigheter tagit ställning till någon ansökning om godkännande av GMO-djur för annat än forskningsändamål. Ett ställ-

ningstagande får göras när en tillståndsansökan ges in. Det finns alltså inte några godkännanden för genetiskt modifierade djur för andra ändamål än forskning inom EU. Mot bakgrund av det anförda finner utskottet att motion MJ358 (mp) yrkande 16 kan lämnas utan vidare åtgärd.

Religiös slakt

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden (s, m) om att lagstiftningen bör ses över i syfte att förbjuda djurslakt utan föregående bedövning och om att Sverige inom EU ska verka för att humana och artanpassade bedövningsmetoder alltid används vid smärtsamma ingrepp och slakt. Till stöd för ställningstagandet hänvisas huvudsakligen till gällande regelverk.

Motionerna

I motion MJ234 (s) begärs en översyn av lagstiftningen i syfte att förbjuda djurslakt utan föregående bedövning. Sverige riskerar att förlora självbestämmanderätten över djurskyddskrav vid religiös slakt. När EU-parlamentet nyligen röstade om ny slaktförordning ströks kommissionens förslag om att enskilda medlemsländer skulle få ha strängare djurskydd. Det är upp till ministrarna att komma överens. Enligt motion MJ354 (m) bör Sverige inom EU verka för att humana och artanpassade bedövningsmetoder alltid används vid smärtsamma ingrepp och slakt av djur i EU:s medlemsländer. Det pågår i många länder ett systematiskt djurplågeri. Vid smärtsamma ingrepp och slakt bör djur alltid vara bedövade med ett för djurslaget anpassat bedövningsmedel. Vid slakt är det viktigt att djuret är helt bedövat inför avlivningen.

Utskottets ställningstagande

En politisk överenskommelse om en ny förordning om skydd av djur vid tidpunkten för avlivning nåddes inom EU vid jordbruksrådet i juni 2009. Därvid fick Sverige gehör för kraven som innebär möjlighet för medlemsstater att inte tillåta slakt utan bedövning samt möjlighet att behålla mer långtgående bestämmelser. Europaparlamentet var endast rådgivande i frågan om ny slaktförordning eftersom Lissabonfördraget inte hade trätt i kraft fullt ut. Överenskommelsen resulterade i rådets förordning (EG) nr 1099/2009 av den 24 september 2009 om skydd av djur vid tidpunkten för avlivning. Förordningen trädde i kraft den 8 december 2009 och ska tillämpas fr.o.m. den 1 januari 2013. Med de nya reglerna kommer således de

medlemsländer som har strängare regler om slakt att få behålla dem. Enligt den svenska djurskyddslagen är det förbjudet att slakta djur utan bedövning.

I beaktandesatserna till den nämnda förordningen anges:

Rekommendationerna att utfasa användningen av koldioxid för gris samt vattenbad för bedövning av fjäderfä ingår inte i denna förordning eftersom det framgick av konsekvensanalysen att sådana rekommendationer för närvarande inte är ekonomiskt genomförbara i EU. Det är dock viktigt att fortsätta denna diskussion i framtiden. Kommissionen bör därför utarbeta och lämna en rapport till Europaparlamentet och rådet om olika bedövningsmetoder för fjäderfä och särskilt om vattenbad för bedövning av flera fåglar samtidigt.

EU ser således framför sig en utveckling av de bedövningsmetoder som används i dag. Rådet har uppmanat kommissionen att lämna en rapport om detta som ska föreläggas Europaparlamentet och rådet senast den 8 december 2013. Motionerna MJ234 (s) och MJ354 (m) bör mot bakgrund av det anförda lämnas utan vidare åtgärd.

Internationella djurskyddsfrågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden (s, fp, mp) om internationella djurskyddsfrågor. Motionerna gäller ett stärkt internationellt arbete med djurskyddsfrågor, djurskyddskrav vid import av djur, lagstiftning avseende avel av belgisk blå, förbud mot djurplågeri som underhållning samt djurens situation i krig. Därvid hänvisas huvudsakligen till vidtagna åtgärder, pågående arbete, tidigare ställningstaganden och gällande regelverk.

Jämför reservationerna 12 (mp) och 13 (s, v, mp).

Motionerna

Enligt motion MJ320 (s) bör det internationella arbetet med djurskyddsfrågor stärkas. Behovet av ett gott djurskydd känner inga landgränser. Det är angeläget att Sveriges röst för ett gott djurskydd och för en etisk behandling av djur hörs i alla de internationella forum som ansvarar för frågor som rör djur. Sverige bör spela en mer aktiv roll inom FN för att få till stånd en deklaration om djurs rättigheter. Vidare bör regeringen inom ramen för WTO driva på för att få till en lösning av de problem som uppstår då djurskydd inte tillåts vara ett tekniskt handelshinder. Sverige bör utarbeta en tydligare strategi för arbetet med djurskyddsfrågor inom EU. Enligt motion MJ369 (fp) yrkande 1 önskas att etisk djurhållning uppmuntras. Sverige har på många sätt en unik djurskyddslagstiftning. Slakt utan bedövning är förbjuden, antibiotika får inte användas generellt och regler finns om storlek på stallutrymmen, transporter m.m. Det finns all anled-

ning att vara stolta över den lagstiftningen och även att försöka exportera den till övriga EU-länder. I motion MJ358 (mp) yrkas att Sverige i WTO-förhandlingarna driver på för att djurskyddskrav inte ska betraktas som handelshinder, utan samma djurskyddskrav ska gälla för djur och animaliska produkter som importeras som för djur som föds upp i Sverige (yrkande 35).

I motion MJ276 (mp) begärs att Sverige driver frågan i EU om rätten för enskilda länder att skärpa lagstiftningen för att förhindra avel och slakt av belgisk blå. Belgisk blå är hårt avlad med bl.a. dubbla uppsättningar av vissa muskler, ben som inte kan bära kroppen och födsel med kejsarsnitt. Sverige har infört bestämmelser som förbjuder viss avel utifrån djurskyddsaspekter eftersom EU-direktivet inte garanterar att avel inte orsakar lidande eller skada för de berörda djuren. I ett brev från EU-kommissionen till den svenska regeringen sommaren 2007 slås fast att renrasiga nötkreatur i princip ska godkännas för avel. För många uppfödare tolkas detta nu som att det är fritt fram för rasen belgisk blå. Våren 2007 kom det fram att de framtagna överenskommelserna inom slakteribranschen om att undvika slakt av rasen belgisk blå inte visade sig hålla. En växande smygslakt av belgisk blå avslöjades och en dubbelmoral hos en del slakterifirmor. De som drabbas, förutom själva djuren, är konsumenterna, som inte längre vet vad det är för kött de köper. Frågan gällande rätten för enskilda länder att skärpa lagstiftningen för att förhindra avel och slakt av belgisk blå måste drivas inom EU.

Enligt motion MJ358 (mp) föreslås djurplågeri som underhållning förbjudas inom EU. Utomlands förekommer bl.a. tjurfäktning och andra former av djurplågeri som underhållning. När EU 2010 ska ta fram en handlingsplan för djurskydd bör Sverige verka för ett sådant förbud (yrkande 30).

I motion MJ332 (s) önskas initiativ till dialog för att åtgärder mot krigs effekter på djur ska vidtas. Krig innebär även att djur drabbas. Tamboskap och husdjur lämnas när människor flyr. Vilda djur drabbas på många sätt, exempelvis av minor och djurplågeri, och utrotningshotade arter far mycket illa.

Utskottets ställningstagande

Enligt vad utskottet har inhämtat från Jordbruksdepartementet arbetar Sverige aktivt inom bl.a. Världspannsorganisationen för djurhälsa (OIE) för att ta fram djurskyddsrekommendationer. Vidare har Sverige en pådrivande roll i Europarådets arbete på djurskyddsområdet. Sverige har ställt sig bakom antagandet av en djurskyddsdeklaration av FN och stod värd för ett möte under hösten 2009 som syftade till att främja antagandet av deklarationen. Inom Europarådet pågår det ett aktivt djurskyddsarbete inom ramen för konventionen om skydd av lantbrukets husdjur. Där finns en ständig kommitté som utarbetar bindande bestämmelser om olika djurslag. För närvarande bedrivs arbete om skydd av odlad fisk, kaniner för köttproduktion

och om nötkreatur. Kommittén uppdaterar även befintliga bestämmelser när ny forskning och kunskap blir aktuell. Sverige är representerat i denna grupp inom Europarådet och tar mycket aktiv del i arbetet och verkar för att djurskyddsnivån ska bli så hög som möjligt. De största svenska djurrättsorganisationerna är medlemmar i paraplyorganisationer inom EU och i internationella samfund och har möjlighet att verka internationellt.

Jordbruksdepartementet har vidare framhållit att när det gäller djurskydd inom WTO är Sverige företrädare för fri handel samtidigt som Sverige arbetar för att förbättra djurskyddet internationellt. En av hörnstenarna i det internationella regelverket är att varje land har rätt att bestämma över sina egna produktions- och processmetoder och att importhindrande åtgärder inte får vidtas om inte den slutliga produkten påverkas eller det inte finns fara för hälsan bland djur och människor i det importerande landet. Det finns en risk att krav på att inkludera djurskydd kan användas i protektionistiska syften. Detta är inte minst något som utvecklingsländer oroar sig för. Därför vill man inte se detta inkluderat. Innan det, enligt departementet, ens är realistiskt att diskutera att inkludera djurskydd i större utsträckning i WTO:s regelverk än i dag, är det nödvändigt att internationella standarder kommer till stånd. Det är något som Sverige aktivt arbetar för. Ett sätt att uppnå ett förbättrat djurskydd internationellt är att komma fram till multilaterala överenskommelser när det gäller djurskydd och att ta med frågan i bilaterala avtal mellan EU och tredjeland. Vidare bör uppmärksammas att näringens engagemang hela tiden ökar och att privata standarder skapas. Dessa kan i vissa fall vara mer effektiva för att förbättra djurskyddet globalt än att förlita sig på att stater ska agera. Mot bakgrund av vad som har redovisats föreslår utskottet att motionerna MJ320 (s), MJ369 (fp) yrkande 1 och MJ358 (mp) yrkande 35 lämnas utan vidare åtgärd.

Utskottet har under våren 2009 tagit ställning till om Sverige i EU bör driva frågan gällande rätten för enskilda länder att skärpa lagstiftningen för att förhindra avel och slakt av rasen belgisk blå (se bet. 2008/09: MJU24 s. 19–20). Utskottet hänvisade till att jordbruksminister Eskil Erlandsson den 29 maj 2007 svarat på en interpellation om rasen belgisk blå (ip. 2006/07:530, riksdagens prot. 2006/07:115, 3 §). Han anförde bl.a. att nationella bestämmelser som förbjuder eller kräver tillstånd för användning av sperma från avelstjurar av rasen belgisk blå inte är förenliga med EG-rätten om dessa djur godkänns för artificiell insemination i en annan medlemsstat enligt en EG-rättslig standard, vilket framgår av en dom meddelad av EG-domstolen 1998. Enligt jordbruksministern var Sverige det enda land i EU där bönder och kött- och charkföretagen i en bred branschöverenskommelse sagt nej till belgisk blå. Skärpningar av lagstiftningen kring avel och slakt med rasen belgisk blå skulle enligt jordbruksministerns bedömning vara mycket svåra att få igenom inom EU. Utskottet

delade denna bedömning. Vidare konstaterade utskottet bl.a. att kommissionen har tagit upp frågan om Sveriges bestämmelser om avel med rasen belgisk blå och vit nötboskap är förenliga med EG-rätten.

Kommissionen har även i en skrivelse den 6 november 2009 ställt ett antal uppföljande frågor rörande vissa faktiska och rättsliga aspekter om avel i Sverige av nötkreatur av rasen belgisk blå. Kommissionen frågade bl.a. om Sverige har ett förbud mot avel av renrasiga nötkreatur av rasen belgisk blå och om så är fallet om Sverige har för avsikt att upphäva förbudet. Regeringskansliet har den 21 december 2009 i sitt svar till kommissionen (Jo2009/3207) anfört bl.a. följande.

Detaljerade bestämmelser om avel med nötkreatur finns i Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 1994:83) om nötkreatur som används till avel och i Djurskyddsmyndighetens föreskrifter (DFS 2004:22) om avelsarbete. Det finns inte några särbestämmelser om t.ex. avel beträffande rasen belgisk blå och det finns inget förbud mot avel av renrasiga nötkreatur av rasen belgisk blå. Renrasiga avelsdjur av nötkreatur som godkänts för avel efter prövning som utförts enligt EU-rättsliga bestämmelser i annat land inom EU ska anses som godkända för detta ändamål också i Sverige, enligt 5 § Djurskyddsmyndighetens föreskrifter om avelsarbete. Djurskydd är en viktig fråga för såväl Sverige som för EU. Frågan om djurskydd vid avel regleras i rådets direktiv 98/58/EG av den 20 juli 1998 om skydd av animalieproduktionens djur. I bilagan till direktivet anges att det är förbjudet att tillämpa naturliga eller konstgjorda avelsförhållanden som orsakar eller kan orsaka lidande eller skada för något av de berörda djuren. Det föreskrivs vidare att inget djur får hållas för animalieproduktion om det inte på grundval av djurets geno- eller fenotyp finns skäl att förvänta sig att djuret kan hållas utan men för dess hälsa eller välbefinnande. Dessa bestämmelser har i Sverige genomförts genom 3 § i Djurskyddsmyndighetens föreskrifter om avelsarbete. Enligt första stycket får nötkreatur inte användas för reproduktion om det visat sig nedärva, eller med stor sannolikhet nedärver, letalanlag, defekter eller andra egenskaper som medför lidande för avkomman eller negativt påverkar avkommans naturliga beteende. I en bilaga till föreskriften finns en förteckning över sådana letalanlag, defekter och ärftliga egenskaper. Bland defekterna som anges i bilagan finns anlaget för muskelhypertrofi, vilket förekommer hos djur av rasen belgisk blå. I paragrafens andra stycke anges att nötkreatur inte heller får användas för reproduktion om det visat sig att djuret med stor sannolikhet nedärver disposition för hög frekvens konstaterade sjukdomsfall, förlossningssvårigheter eller dödlighet hos avkomma i samband med födsel. Från bestämmelserna i första och andra stycket finns dock i tredje stycket ett undantag som innebär att det är tillåtet att avla på djur som bär på sådana anlag om aveln inte befaras medföra lidande för de djur som berörs. När det gäller renrasiga avelsdjur av nötkreatur som inte godkänts för avel efter prövning i ett annat land inom EU måste det således göras en bedömning i det enskilda fallet huruvida aveln kan komma att medföra ett lidande för de djur som berörs. Djurskyddsbestämmelserna innehåller således inte heller ett generellt förbud mot avel av renrasiga djur av rasen belgisk blå.

Enligt vad utskottet har inhämtat från Jordbruksdepartementet har regeringen målsättningen att uppnå en ändring av reglerna när det gäller djurskydd och avel inom EU så att mer hänsyn tas till djurskyddsaspekterna. Med det anförda föreslår utskottet att motion MJ276 (mp) lämnas utan vidare åtgärd.

EU:s behörighet vad gäller möjlighet att införa förbud mot djurplågeri som underhållning är begränsad och det finns ingen gemenskapslagstiftning som gäller för t.ex. tjurfäktning eller tjurrusning. Protokollet om djurskydd och djurens välfärd i Amsterdamfördraget understryker vikten av att hänsyn tas till djurens välfärd men betonar att kulturella traditioner och regionalt arv fortsatt ska respekteras. Enligt vad utskottet har inhämtat från Jordbruksdepartementet förblir dessa aspekter nationella vilket betyder att medlemsländerna själva får bestämma sina egna regler för t.ex. tjurfäktning. Sverige arbetar dock på alla sätt för att den svenska synen på djurskydd och djurhållning ska få genomslag inom EU. Vidare finns det i länder, där tjurfäktning är tillåtet såsom underhållning, människor som arbetar med att långsiktigt sprida kunskap om djurskyddsfrågor och djurplågeri bland allmänheten. Med det anförda föreslås att motion MJ358 yrkande 30 (mp) lämnas utan vidare åtgärd.

I svar den 1 juni 2009 på skriftlig fråga om djur i krig har utrikesminister Carl Bildt anført i huvudsak följande. Krig medför katastrofala konsekvenser för människor, men får också effekter på miljön och faunan. Brinnande oljekällor i Irak, krympande odlingsbara jordar i Afghanistan och giftbesprutning i Vietnam är några av de miljöproblem som uppmärksammas. I den internationella humanitära rätten eller krigets lagar är egendom som är nödvändig för civilbefolkningens överlevnad skyddad. Det är förbjudet att anfälla, förstöra, bortföra och göra obrukbar sådan egendom, t.ex. livsmedel, jordbruksområden, gröda, boskap och anläggningar för dricksvatten. Utrikesministern anförde dessutom att försiktighet ska iakttas i syfte att skydda den naturliga miljön, dvs. djur och natur, mot omfattande, långvariga och svåra skador. Skyddet innefattar även förbud mot användning av vapen och metoder som syftar till eller kan förväntas förorsaka sådan skada på den naturliga miljön och därigenom inverka skadligt på befolkningens hälsa och möjlighet till överlevnad (svar på skriftlig fråga 2008/09:953). Med det anförda föreslås att motion MJ332 (s) lämnas utan åtgärd.

Motioner som bereds förenklat

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden (s, m, fp, kd, mp) om djurskydd som tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen behandlat tidigare under valperioden.

Jämför de särskilda yttrandena 1 (s) och 2 (mp).

Utskottets ställningstagande

De motionsförslag som tas upp i bilagan rör samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat under valperioden. Under riksmötena 2006/07, 2007/08 och 2008/09 har detta gjorts i betänkandena 2006/07:MJU13, 2007/08:MJU5, 2007/08:MJU13, 2008/09:MJU5 och 2008/09:MJU24 och riksdagen har avslagit motionsyrkandena i enlighet med utskottets förslag. Utskottet ser ingen anledning att nu göra någon annan bedömning och avstyrker därför motionsförslagen.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Översyn av djurskyddsregler m.m., punkt 1 (mp) av Tina Ehn (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2009/10:MJ358 yrkande 5 och avslår motionerna 2009/10:MJ296, 2009/10:MJ364 yrkande 2 och 2009/10:MJ440.

Ställningstagande

Om djurskyddslagens ord verkligen följdes skulle djurhållningen se helt annorlunda ut än den gör i dag. Djurskyddslagen är en ramlag som fylls med innehåll genom regeringens förordningar och Jordbruksverkets föreskrifter. Då kan regeringen och Jordbruksverket anse att en höna i bur ges möjlighet att bete sig naturligt bara den har tillgång till sandbad, sittpinne och värprede eller att en gris inte utsätts för onödigt lidande när den kastreras utan bedövning.

I juni 2009 tillsatte regeringen en utredning för att se över djurskyddslagen. Vi noterar med tillfredsställelse att många av de djurskyddsproblem som vi har påtalat genom åren belyses särskilt. Som kontrast till skrivningar om flexibla regler och något som kan uppfattas som en uppluckring av begreppet naturligt beteende konstaterar vi att den nya lagstiftningen ska syfta till att uppnå minst samma djurskyddsnivå som i dag. Vi anser att syftet borde vara att höja djurskyddsnivån. En lämplig uppgift för utredningen vore att se över hur portalparagraferna följs i praktiken och i vilken utsträckning det krävs förändringar i föreskrifter. Det anförda bör ges regeringen till känna.

2. Djuretiska policyer för statliga myndigheter, punkt 2 (v, mp)

av Wiwi-Anne Johansson (v) och Tina Ehn (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2009/10:MJ358 yrkande 34.

Ställningstagande

Offentliga upphandlingar bör styras mot minskad köttkonsumtion, t.ex. genom större inslag av vegetarisk mat inom försvaret, i fängelser osv. De animaliska produkter som köps in bör leva upp till högt ställda djurskydds-krav genom att myndigheter tar fram djuretiska policyer för sina inköp. I exempelvis Laholms och Melleruds kommuner har man visat att det går att ställa krav på att livsmedel som köps in ska motsvara svenska djurskydds-krav. Detta bör ges regeringen till känna.

3. Talerätt för djurrätts- och djurskyddsorganisationer, punkt 3 (v, mp)

av Wiwi-Anne Johansson (v) och Tina Ehn (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2009/10:MJ358 yrkande 6 och avslår motion 2009/10:MJ298.

Ställningstagande

Något som saknas i djurskyddslagstiftningen – i motsats till miljölagstiftningen där det man vill skydda inte heller kan föra sin egen talan – är talerätt för djurskyddsorganisationer i juridiska processer som rör djur. Som det är nu blir det en maktobalans när endast de intressen som står mot djurens har möjlighet att exempelvis överklaga olika beslut som rör djur. En talerätt för djurskyddsorganisationer med miljöbalken som förebild bör därför införas. Detta bör ges regeringen till känna.

4. **Djurhållning i lantbruket, punkt 4 (mp)**

av Tina Ehn (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2009/10:MJ358 yrkandena 7–13 och avslår motionerna 2009/10:MJ457 yrkandena 1–3, 2009/10: MJ459 och 2009/10:MJ462 yrkandena 1–3.

Ställningstagande

Grisar är sociala och intelligenta djur, med starkt utvecklad kognitiv förmåga. De har behov av att kunna vara aktiva i stimulerande miljöer. Men de allra flesta av Sveriges grisar föds i dag upp inomhus i stora, bullriga och dammiga miljöer. Ofta är deras enda stimulans lite strömedel vilket inte är någon självklarhet i praktiken. De kommer sällan utomhus. Alla grisar bör därför ges lagstadgad rätt att vistas utomhus med möjlighet att böka under sommaren. Även inomhusmiljön bör ses över. Inom det närmaste året kommer EU-lagstiftningen för grisar att ses över. Det är viktigt att Sverige är pådrivande i det sammanhanget för att stärka djurskyddet för grisar på EU-nivå.

I Sverige kastreras årligen cirka en och en halv miljon hangrisar. Det sker innan grisen har blivit två veckor, helt utan bedövning. Kastreringen orsakar smärta som inte är acceptabel ur djurskyddssynpunkt. Kastrering utan bedövning bör därför förbjudas.

Det har skett viktiga förbättringar i mjölkornas miljö. Fler och fler ladugårdar inreds för lösdrift, men trots detta står fortfarande de flesta kor uppbundna vintertid, vilket inte bara begränsar rörelsefriheten utan även de sociala kontakterna. Kor har enligt lag rätt till utevistelse, men det gäller inte tjurar och kalvar under 6 månader. Det borde vara en självklarhet att alla kor, tjurar och kalvar ska få vistas ute på sommaren. I dag får ofta nyfödda kalvar den gula livsviktiga råmjölken i hink, och kalven tas bort från mamman direkt efter födseln. Kalven föds sedan upp med mjölkersättning. Det är endast inom den ekologiska produktionen som kalvarna har rätt att dia. Alla kalvar ska få rätt att dia vilket ger utlopp för naturligt beteende och ger friskare kalvar.

I Sverige föds 70 miljoner kycklingar upp för slakt varje år, vilket innebär att det i snitt slaktas två kycklingar varje sekund, dygnet runt. Livet för en kyckling varar en dryg månad. Temperaturen är hög, och ljuset är på nästan hela tiden för att stimulera kycklingarna att äta. I takt med att kycklingarna växer krymper varje kycklings utrymme. I Sverige får det finnas 36 kg kyckling per kvadratmeter. Det betyder ca 24 kycklingar per kvadratmeter mot slutet av kycklingens liv. Det kan knappast stå i överens-

stämmelse med djurskyddsförordningens krav att stall och andra förvaringsutrymmen för djur ska vara så rymliga att samtliga djur i utrymmet kan ligga samtidigt och röra sig obehindrat och att utrymmena ska utformas så att djuren kan bete sig naturligt. Försök visar att allt detta kan avhjälpas om kycklingarna får miljöer där de kan röra sig upp på pinnar och därigenom träna muskler och skelett. De behöver dessutom ut och sprätta och sandbada som andra höns. Dagens slaktkycklinganläggningar måste utvecklas så att de ger djuren drägliga levnadsförhållanden. Det är uppenbart att det behövs en översyn och förbättring av slaktkycklinghanteringen. De ekologiska slaktkycklingarna, som än så länge är rätt få, är av en annan ras som växer långsammare och mår bättre.

När djurskyddslagen antogs av riksdagen 1988, beslöts att inga hönor skulle sitta i bur efter 1998. Sedan backade den dåvarande jordbruksministern och tillät i stället inte bara långa övergångstider, utan också att burarna skulle få ersättas med nya burar. De nya burarna kallas inredda eller modifierade, men ger hönan lika små möjligheter till naturliga beteenden som de gamla. Skillnaden mellan de gamla och nya burarna är nämligen marginell. I den forskning som bedrivits i Sverige inom ramen för ny teknikprovning av modifierade burar visade det sig att hönorna inte alls använde de nya "funktionerna", dvs. sittpinne, sandbad och värprede, i den utsträckning man kunde förvänta. En sittpinne ska inte sitta några centimeter ovanför golvet – den ska sitta högt. Det biologiska skälet för att använda sittpinne är inte att kröka fötterna, utan att komma utom räckhåll för rovdjur på marken. Sandbadet måste vara tillräckligt stort för att fungera, då sandbadandet ofta sker i flock. I de inredda burarna fungerar det inte. Redet ska vara undanskymt och tryggt, men i konkurrensen om ett bra rede är det den ranghöga hönan som tar för sig av det bästa. I de modifierade burarna finns bara ett rede. Modifierade burar måste därför förbjudas och inga ytterligare dispenser får ges.

Också reglerna för frigående hönor måste ses över. Hur frigående hönsen är kan diskuteras när det är mellan sju och nio höns per kvadratmeter, och frigången endast sker inomhus. Målet måste vara att hönsen inte ska hållas i större grupper än att de mår bra, och att de ska få möjlighet att vistas utomhus.

Det anförda bör ges regeringen till känna.

5. Förbud mot import av djur som behandlats med antibiotika m.m. i tillväxtsyfte, punkt 10 (mp)

av Tina Ehn (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2009/10: MJ358 yrkande 17.

Ställningstagande

Import av djur eller produkter från djur som behandlats med tillväxthormon eller antibiotika i tillväxtsyfte ska förhindras. Antibiotika ska bara få ges till sjuka djur. Detta bör ges regeringen till känna.

6. Pälsdjur, punkt 11 (s, v, mp)

av Anders Ygeman (s), Carina Ohlsson (s), Bo Bernhardsson (s), Ann-Kristine Johansson (s), Wiwi-Anne Johansson (v), Helén Pettersson i Umeå (s), Tina Ehn (mp) och Roland Bäckman (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2009/10: MJ478.

Ställningstagande

Den svenska djurskyddslagen stadgar att djur som hålls i fångenskap ska hållas på ett sådant sätt att de kan bete sig naturligt och så att deras hälsa främjas. Pälsdjursnäringens utredning (SOU 2003:83) konstaterade att det finns indikationer på att djurskyddslagen inte har uppfyllts då det gäller hållning av pälsdjur. Utredaren anförde att näringen i stort sett inte gjort något alls för att anpassa hållningen till djurskyddslagens krav och att detta ensamt skulle kunna motivera ett omedelbart förbud mot den rådande pälsdjursuppfödningen. Utredaren anförde vidare att inte heller ansvariga myndigheter har vidtagit åtgärder. Det sista ansåg utredaren motivera att näringen fick ytterligare några år på sig att utveckla sin djurhållning.

Djurutnyttjande handlar emellertid om mera än att djur ska få hållas. I andra länder, t.ex. Storbritannien, har man på etisk grund fattat beslut om att inte tillåta pälsdjursnäringen. I dessa länder anser man att djur inte ska få användas för vilka syften som helst. Att föda upp djur för att sedan ta livet av dem för pälsens skull anses vara ett syfte som inte kan försvaras ur etisk synvinkel. Även den svenska djurskyddslagen innehåller vissa former av etiska förbud mot nyttjande av djur. Bland annat får man inte använda sig av försöksdjur då det finns alternativa metoder att tillgå.

År 2005 presenterade den dåvarande socialdemokratiska regeringen, med förankring hos Miljöpartiet och Vänsterpartiet, en proposition som innebar skärpta djurskyddskrav för pälsdjursnäringen, framför allt minkuppfödning. Propositionen innebar att kraven på djurhållningen vid uppfödningen av minkar skulle hållas så att deras behov av att röra sig, klättra,

utöva sitt jaktbeteende, ägna sig åt annan sysselsättning och ha tillgång till vatten att simma i kunde tillgodoses. De fyra borgerliga partierna reserverade sig mot propositionens förslag.

Vi föreslår därför att regeringen tar initiativ till att djurskyddslagen kompletteras och skärps med bestämmelse om att minkar och andra djur som föds upp för pälsdjursproduktion ska hållas på ett sätt som tillgodoser deras behov i olika avseenden och att de också ska ha tillgång till vatten att simma i. Det anförda bör ges regeringen till känna.

7. Kattutredning, punkt 13 (s, v, mp)

av Anders Ygeman (s), Carina Ohlsson (s), Bo Bernhardsson (s), Ann-Kristine Johansson (s), Wiwi-Anne Johansson (v), Helén Pettersson i Umeå (s), Tina Ehn (mp) och Roland Bäckman (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2009/10:MJ474 yrkande 24.

Ställningstagande

Katter har av tradition ett lågt ekonomiskt värde, vilket gör att de av många behandlas vårdslöst och som något man gör sig av med när intresset sviker. Det finns ett antal organisationer som tar hand om övergivna katter, men resurserna är små och täcker inte behovet. Vi menar att kattens status måste uppvärderas. Också i den borgerliga regeringens proposition om tillsyn av hundar och katter märks ointresset för katter. Frågan om märkning och registrering av katter lyftes helt sonika bort ur propositionen. Vi vill att regeringen snarast tillsätter en kattutredning, som ett första steg på vägen mot en lag om märkning och registrering av katter. Detta bör ges regeringen till känna.

8. Sexuella övergrepp mot djur, punkt 15 (s, v, mp)

av Anders Ygeman (s), Carina Ohlsson (s), Bo Bernhardsson (s), Ann-Kristine Johansson (s), Wiwi-Anne Johansson (v), Helén Pettersson i Umeå (s), Tina Ehn (mp) och Roland Bäckman (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2009/10:MJ216, 2009/10:MJ229, 2009/10:MJ241, 2009/10:MJ358 yrkande 27 och 2009/10:MJ430 yrkandena 1 och 2 samt avslår motion 2009/10:MJ351.

Ställningstagande

Det är väl känt att djur utsätts för sexuella övergrepp i dag. Rapporter om detta kommer till djurskyddsorganisationerna i allt större omfattning. På Internet sprids i dag bilder där djur utnyttjas sexuellt och där det hävdas att bilderna är tagna i Sverige. Dessa signaler är tillräckliga för att ett förbud ska vara motiverat. Tidigare, i 1944 års djurskyddslag, fanns en paragraf med ett rakt förbud mot sexuellt utnyttjande av djur, dvs. ett förbud mot tidelag. Djurskyddslagen från 1988 saknar ett sådant direkt förbud, vilket är olyckligt. Enligt vår mening bör ett förbud mot sådant utnyttjande införas. Paragrafen bör vara straffsanktionerad.

Vidare bör åtgärder vidtas då det gäller djurpornografiskt material, särskilt bildmaterial. Justitiekanslern har i en promemoria för ett antal år sedan dragit en parallell mellan barnpornografi och djurpornografi. Justitiekanslern pekar på att det i båda fallen handlar om individer som knappast kan anses ha givit sitt samtycke. I vissa sammanhang har det gjorts gällande att ett förbud mot framställning, förmedling och innehav av djurpornografiskt material skulle vara ett alltför stort ingrepp i yttrandefriheten (se exempelvis bet. 2002/03:KU17). Vi har svårt att se det påstådda när man betänker parallellerna med det välmotiverade förbudet mot barnpornografi, djurs utsatta ställning och dagens förekomst av djurpornografiskt material. I flera andra europeiska länder finns lagar mot sexuellt utnyttjande av djur och mot djurpornografi. Också i våra nordiska grannländer förs en debatt om att förbjuda sexuellt utnyttjande av djur eller så existerar redan sådan lagstiftning.

Det anförda bör ges regeringen till känna.

9. Tävling med och träning av djur, punkt 16 (v, mp)

av Wiwi-Anne Johansson (v) och Tina Ehn (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2009/10:MJ358 yrkande 26 och 2009/10:MJ469 yrkandena 1–3.

Ställningstagande

Under de senaste åren har det skett ett antal dödsolyckor inom hästsporten. Banveterinärer rapporterar också om skador på hästarna – i magen på grund av stress och för hård träning och i munnen då blets sitter för hårt. Många hästar tränas också genom spödrivning, och reglerna är ottydliga då man inte ska få använda spö annat än i ringa omfattning. De kuskar som straffas för att ha använt spö får mycket låga böter i förhållande till de summor man drar in på en vinst i ett lopp. I Norge har man förbud mot spödrivning. Vi anser att ett sådant förbud även bör införas i Sverige.

Trav- och galopphästar börjar träna och tävla på elitnivå i alldeles för ung ålder. En häst är inte färdigutvecklad vare sig i mognad eller i kotor och leder vid två års ålder, men då används många hästar i elitlopp. Detta resulterar i att många trav- och galopphästar tvingas till slakt vid 5–10 års ålder då deras kroppar är utslitna. Detta ska jämföras med dressyrhästar som ofta står vid toppen av sin karriär vid 13 års ålder. Vi anser att en åldersgräns för när en häst får börja tävla bör införas.

Banveterinärerna bör ges större möjligheter till kontroller, då de i dag har för kort tid på sig inför ett lopp för att inspektera hästarna. En häst som inte är fysiskt fullt frisk ska inte kunna starta i ett lopp. Vi önskar även uppmärksamma hundkapplöpningen och djurskyddsriskerna där. Hundar är betydligt billigare än hästar och riskerar därmed att bli en slit-och-släng-vara som sköts dåligt och avlivas när de inte längre håller måttet. Vi ser ingen anledning att tillåta kommersiell hundkapplöpning.

Det anförda bör ges regeringen till känna.

10. Djuretik, punkt 18 (mp)

av Tina Ehn (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2009/10:MJ358 yrkande 1.

Ställningstagande

Det förhållande till djur som utvecklats i vårt samhälle tycks bygga på dubbelmoral. Vissa djurindivider ses som vänner och får all tänkbar omvårdnad, medan andra föds upp trångt och utan tillräckliga möjligheter att bete sig naturligt. Om djur som vi ser som sällskapsdjur skulle behandlas på motsvarande sätt som slaktkycklingarna skulle det väcka ett ramaskri i vårt samhälle. Det är angeläget att diskussionen om våra skyldigheter gentemot djuren och djurens egna rättigheter stärks i vårt samhälle. Det är därför viktigt att barn och ungdomar i skolan kommer i kontakt med den

kunskap som ryms inom ämnet djuretik och att de ges möjligheter att sätta sig in i de etiska frågeställningar som vår nuvarande relation till djur skapar samt vad våra handlingar får för konsekvenser för djuren. Det är också viktigt att ämnet djuretik ges utrymme i de högre utbildningarna och blir obligatoriskt i alla utbildningar till yrken där man på något sätt kommer att hantera djur. Bristen på forskning inom ämnet djuretik i Sverige är olycklig och behöver åtgärdas.

Det anförda bör ges regeringen till känna.

11. Djurförsök, punkt 19 (mp)

av Tina Ehn (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 19 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2009/10: MJ358 yrkan- dena 16 och 18–24 samt avslår motionerna 2009/10: MJ349, 2009/10: MJ353 och 2009/10: MJ388.

Ställningstagande

Sedan 1999 har antalet djurförsök i Sverige stigit konstant. Förutom fiskar i provfiske användes år 2007 drygt en miljon försöksdjur, främst fåglar och möss. Många av dessa djur utsätts för stort lidande. De djurförsök som kan innebära plåga för djuren bör successivt avskaffas och ersättas med djurfria metoder. Det är inte bara av etiska skäl som många förkastar djurförsöken, utan fler och fler människor börjar inse att djurförsöken även har ett flertal vetenskapliga brister eftersom det finns fysiologiska och anatomiska skillnader mellan arterna. Lyckligtvis växer det fram allt fler och i många fall rentav bättre alternativ till djurförsök, såsom datormodeller och tester på odlade celler, vars resultat inom många försöksområden stämmer överens med verkligheten i 85–97 % av fallen. Djurförsök i fråga om diskmedel, tvättmedel och andra hushållsprodukter bör förbjudas och precis som när det gäller kosmetiska produkter ersättas med djurfria alternativ.

Användande av djur för medicinska försök som innebär störande inskränkningar i djurens möjligheter till naturligt beteende ska i första hand minimeras och ersättas med djurfria metoder. På de områden där alternativ finns ska dessa användas i stället, och på de områden där alternativ ännu saknas bör djurförsök endast tillåtas för högkvalitativ forskning som syftar till att finna botemedel mot sjukdomar som vållar stort lidande för människor. Stödet till forskning för framtagande och validering av alternativ till djurförsök behöver öka.

För att uppmuntra forskare att minska användningen av djurförsök och att använda mindre plågsamma djurförsök kan ekonomiska styrmedel vara användbara. 2006 års djurförsöksetiska prövning föreslog att ansökningar om djurförsöksetiska prövningar skulle beläggas med en avgift på 1 200 kr. Förslaget genomfördes aldrig, men vi anser fortfarande att det är angeläget. För att öka styrningen borde avgiften kunna differentieras utifrån hur många djur som ska användas i försöket och försökets svårhetsgrad (hur svårt lidande djuren ska utsättas för).

Jordbruksverket bör få i uppdrag att under 2010 ta fram ett system för att kvalitetssäkra klassificeringen av djurförsök i ringa, måttlig respektive avsevärd svårhetsgrad. Därefter bör myndigheten få i uppdrag att ta fram en plan för att till år 2013 halvera antalet djur som utsätts för djurförsök av avsevärd svårhetsgrad. Ett register och arkiv över ansökningar om att få utföra djurförsök bör upprättas, och antalet utförda djurförsök bör årligen redovisas i Jordbruksverkets statistik fördelat på djurart och svårhetsgrad. Jordbruksverket bör också få i uppdrag att modernisera föreskrifterna om djurförsök så att försöksdjur inte kan utsättas för obegränsat lidande.

Antalet alternativa metoder inom universitetsutbildningen har ökat. Vi vill därför att plågsamma djurförsök inom högskoleutbildningen stoppas för studenter som inte kommer att utföra djurförsök inom de yrken som utbildningen syftar till. Det ska inte heller vara tillåtet att använda djurförsök i de fall då andra metoder kan ge samma insikt som försöket, exempelvis videovisning, datasimuleringar eller modellstudier. Vi kräver att studerande i utbildningar där djurförsök ingår ska erbjudas djurförsöksfria alternativ till det aktuella momentet där så är möjligt och att man snarast möjligt ersätter alla djurförsök i utbildningar med djurförsöksfria alternativ där sådana finns att tillgå.

Alla djurförsök som utförs måste ha godkänts av en djurförsöksetisk nämnd. Då djuren i ett försök utsätts för större lidande än det som nämnden förutsett vid den etiska bedömningen är det enligt gällande lagstiftning svårt att ställa krav, för t.ex. den ansvariga veterinären, på att försöket ändras eller avbryts. Vi föreslår att djurskyddslagen skärps så att en ansvarig veterinär eller myndighet får samma juridiska möjligheter att ingripa vid allt lidande, som en veterinär eller myndighet har vid andra fall av djurplågeri. Vid sådant överskridande av förutsatt lidande ska lidandet jämföras med djurplågeri i lagens mening. Nämnderna ska inte få tillåta djurförsök där djurförsöksfria alternativ finns att tillgå. För detta krävs att nämndens ledamöter hålls väl informerade om vilka djurförsöksfria alternativ som finns, t.ex. genom att de djurförsöksetiska nämnderna förstärks personallmässigt och får tillgång till experter på alternativa metoder.

Vidare ska det inte vara tillåtet att använda genmanipulerade djur annat än för medicinsk forskning som kan leda till minskat människolidande eller till att liv räddas.

Det anförda bör ges regeringen till känna.

12. Internationella djurskyddsfrågor, punkt 21 (mp)

av Tina Ehn (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 21 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2009/10:MJ358 yrkan-dena 30 och 35 samt avslår motionerna 2009/10:MJ320, 2009/10:MJ332 och 2009/10:MJ369 yrkande 1.

Ställningstagande

I WTO-förhandlingarna bör Sverige driva på för att djurskyddskrav inte ska betraktas som handelshinder, utan samma djurskyddskrav ska gälla för djur och animaliska produkter som importeras som för djur som föds upp i Sverige. Utomlands förekommer bl.a. tjuvfäktning och andra former av djur-plågeri som underhållning. När EU nästa år ska ta fram en handlingsplan för djurskydd bör Sverige driva på så att sådant djurplågeri förbjuds.

Det anförda bör ges regeringen till känna.

13. Nötrasen belgisk blå, punkt 22 (s, v, mp)

av Anders Ygeman (s), Carina Ohlsson (s), Bo Bernhardsson (s), Ann-Kristine Johansson (s), Wiwi-Anne Johansson (v), Helén Pettersson i Umeå (s), Tina Ehn (mp) och Roland Bäckman (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 22 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2009/10:MJ276.

Ställningstagande

Nötrasen belgisk blå är i princip förbjuden i Sverige. LRF har fördömt rasen och 99 % av alla konsumenter skulle säkerligen tacka nej till sådant kött. Detta beror på att belgisk blå är hårt avlad med bl.a. dubbla uppsättningar av vissa muskler, ben som inte kan bära kroppen och födsel med kejsarsnitt.

Sverige har infört bestämmelser som förbjuder viss avel utifrån djurskyddsaspekter eftersom EU-direktivet inte garanterar att avel inte orsakar lidande eller skada för de berörda djuren. I ett brev från EU-kommissionen till den svenska regeringen sommaren 2007 slås fast att "renrasiga nötkreatur i princip ska godkännas för avel". För många uppfödare tolkas detta nu som att det är fritt fram för rasen belgisk blå.

Våren 2007 kom det fram att de framtagna överenskommelserna inom slakteribranschen om att undvika slakt av rasen belgisk blå inte visade sig hålla. En växande smygslakt av belgisk blå och en dubbelmoral hos en del slakterifirmor avslöjades. De som drabbas, förutom själva djuren, är givetvis konsumenterna, som inte längre vet vad det är för kött de köper. Förtroendet för skötsamma slakterier skadas.

Sveriges svar till EU-kommissionen var att Sverige skulle ta bort de handelshinder som finns för djuren men ha förbud mot avel med djur som har anlaget muskelhypertrofi, vilket lär gälla alla nötkreatur av rasen belgisk blå. Frågan om rätten för enskilda länder att skärpa lagstiftningen för att förhindra avel och slakt av belgisk blå måste drivas inom EU.

Det anförda bör ges regeringen till känna.

Särskilda yttranden

1. Motioner som bereds förenklat, punkt 21 (s)

Anders Ygeman (s), Carina Ohlsson (s), Bo Bernhardsson (s), Ann-Kristine Johansson (s), Helén Pettersson i Umeå (s) och Roland Bäckman (s) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i bilaga 2. Då det gäller våra förslag hänvisar vi till våra nu aktuella motioner. Vi vidhåller de synpunkter vi framfört i det sammanhanget men avstår från att på nytt ge uttryck för dem i en reservation.

2. Motioner som bereds förenklat, punkt 21 (mp)

Tina Ehn (mp) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i bilaga 2. Då det gäller våra förslag hänvisar vi till våra nu aktuella motioner. Vi vidhåller de synpunkter vi framfört i det sammanhanget men avstår från att på nytt ge uttryck för dem i en reservation.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2009

2009/10:MJ216 av Hans Hoff (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förbud mot sexuella övergrepp på djur införs genom en särskild bestämmelse i djurskyddslagen.

2009/10:MJ217 av Else-Marie Lindgren (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa ett generellt koppeltvång för hundar.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga ett hundkörkort för vissa hundraser.

2009/10:MJ222 av Rolf Gunnarsson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förbud mot s.k. kamphundar.

2009/10:MJ227 av Catharina Bråkenhielm (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör införa en lag om märkning och registrering av katter.

2009/10:MJ228 av Catharina Bråkenhielm (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en utredning bör tillsättas med uppgift att utreda frågan om hur ägaransvar för katter kan lagfästas.

2009/10:MJ229 av Catharina Bråkenhielm (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av lagstiftningen i syfte att skydda djur mot tide- lag och andra övergrepp.

2009/10:MJ232 av Catharina Bråkenhielm (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att djurskyddslagstiftningen kompletteras med krav på att brandlarm och sprinklersystem ska finnas i ladugårdarna och stallarna.

2009/10:MJ234 av Catharina Bråkenhielm (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av lagstiftningen i syfte att förbjuda djurslakt utan föregående bedövning.

2009/10:MJ241 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör ta initiativ till ett förbud mot tidelag.

2009/10:MJ266 av Mikael Oscarsson (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ansvaret för en hund.

2009/10:MJ276 av Ulf Holm (mp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att driva frågan i EU om rätten för enskilda länder att skärpa lagstiftningen för att förhindra avel och slakt av belgisk blå.

2009/10:MJ295 av Jan Emanuel Johansson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att höja katternas status.

2009/10:MJ296 av Jan Emanuel Johansson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en djurbalk.

2009/10:MJ298 av Jan Emanuel Johansson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om talerätt för djurrätts- och djurskyddsorganisationer.

2009/10:MJ320 av Jan Emanuel Johansson och Louise Malmström (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stärka det internationella arbetet med djurskyddsfrågor.

2009/10:MJ332 av Carina Ohlsson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om djur i krig.

2009/10:MJ336 av Solveig Hellquist och Birgitta Ohlsson (båda fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att säkerställa att den transporttid på åtta timmar som finns avseende slaktdjur inte överskrids.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda hur djurskyddsaspekten ska kunna upprätthållas vid nedläggningar av slakterier.

2009/10:MJ337 av Solveig Hellquist och Birgitta Ohlsson (båda fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att djurens situation ska uppmärksammas i misshandelsrelationer.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att akut kunna omhänderta och omplacera husdjur som behandlas illa.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av samarbete mellan socialtjänst, polis och djurskyddsinspektörer.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ta till vara den kunskap som finns om djurens situation i våldsamma hemmiljöer, t.ex. hos Djurens jurister.

2009/10:MJ346 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa en anmälningsplikt för veterinärer vid felbehandling.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det ska finnas ett samlat offentligt register över anmälda veterinärer och beslut om disciplinära åtgärder.

2009/10:MJ349 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige inom EU ska verka för att en gemensam definition av djurförsök används inom EU.

2009/10:MJ350 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en utredning för att skapa klarhet kring ägaransvar och obligatorisk ID-märkning av katter.

2009/10:MJ351 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige inom EU bör verka för en gemensam linje för medlemsländernas nationella lagstiftning om ett förbud mot sexuella övergrepp på djur och mot djurpornografi.

2009/10:MJ352 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige inom EU bör verka för att transporttiden för djur som transporteras till slakt begränsas till åtta timmar inom hela EU.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige inom EU bör verka för att EU anpassar transportererna till respektive djurslags behov.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige inom EU bör verka för att exportbidrag och bidrag inom EU som leder till långa djurtransporter avvecklas.

2009/10:MJ353 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige inom EU bör verka för att alla djurförsök som görs inom EU ska föregås av en offentlig djurförsöksetisk prövning, där nyttan med försöket ska vägas mot djurets lidande.

2009/10:MJ354 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige inom EU ska verka för att humana och artanpassade bedövningsmetoder alltid används vid smärtsamma ingrepp och slakt av djur i EU:s medlemsländer.

2009/10:MJ358 av Helena Leander m.fl. (mp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att främja forskning och utbildning inom djuretik.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avgiftsbelägga djurskyddskontrollen.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om översynen av djurskyddslagen.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om talerätt för djurskyddsorganisationer.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om bättre villkor för grisar i Sverige och EU.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förbud mot kastrering av obedövade grisar.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utevistelse för tjurar, kor och kalvar.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kalvning och diande.

11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om översyn av slaktkycklinghanteringen.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förbud mot hönsburar.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om översyn av reglerna för frigående hönor.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om djurtransporter.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om avel som kan orsaka lidande för djuren.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om användning av genmanipulerade djur.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förbud mot import av djur som behandlats med tillväxthormon eller antibiotika i tillväxtsyfte.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en differentierad avgift på ansökningar om djurförsöksetisk prövning.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kvalitetssäkra klassificeringen av djurförsök utifrån lidandets svårhetsgrad.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett register och arkiv över ansökningar om att få utföra djurförsök.
21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att modernisera föreskrifterna om djurförsök så att försöksdjur inte kan utsättas för obegränsat lidande.
22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stoppa djurförsök i utbildningar till yrken där djurförsök inte ingår.
23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om veterinärers rätt att ingripa när försöksdjur lider.
24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ökade kunskaper om djurens beteende och alternativ till djurförsök i de djurförsöksetiska nämnderna.
25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förbud mot att utnyttja djur på cirkus.
26. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förbud mot kommersiell hundkapplöpning.
27. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förbud mot djurpornografi.
28. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om åtgärder för hemlösa katter.

29. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utrustning för djur som kan orsaka lidande.
30. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om EU-förbud mot djurplågeri som underhållning.
31. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om djurskyddsaspekter på jakt.
34. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om djuretiska policyer för statliga myndigheter och styrelser.
35. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om svenska djurskyddskrav för importerade djur och animalieprodukter.

2009/10:MJ359 av Solveig Hellquist m.fl. (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det ska införas bestämmelser om att katter ska ha samma skydd i lagstiftningen som t.ex. hundar.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att minska kattstammen i Sverige.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om bestämmelser om ägares skyldighet att registrera, märka och kastrera sina katter.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kattägares ansvar för tillsyn av sina djur.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det ska betraktas som brott och vara förenat med sanktioner att överge sina djur.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska tillsätta en kattutredning.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att uppmärksamma kommunerna på det i motionen beskrivna konceptet att både bryta människors ensamhet och ge övergivna katter ett nytt hem.

2009/10:MJ364 av Anna Tenje och Katarina Brännström (båda m):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över det svenska djurskyddet.

2009/10:MJ366 av Cecilia Widegren (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att nya djurskyddsregler inte får påverka Sverige som forskarland.

2009/10:MJ369 av Ulf Nilsson (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att uppmuntra etisk djurhållning.

2009/10:MJ388 av Jan Emanuel Johansson och Louise Malmström (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att begränsa användningen av försöksdjur.

2009/10:MJ416 av Catharina Bråkenhielm (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen tar initiativ till att djurtransporterna blir kortare.

2009/10:MJ418 av Catharina Bråkenhielm (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett förbud mot fångst och hantering av avskilda krabblor.

2009/10:MJ430 av Ulf Holm (mp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om uttryckligt skydd i lagen för djur mot att utnyttjas sexuellt.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om skydd för djur mot att utnyttjas i pornografiska sammanhang.

2009/10:MJ440 av Louise Malmström och Anne Ludvigsson (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ompröva möjligheterna att inrätta en särskild djurskyddsbalk.

2009/10:MJ457 av Birgitta Ohlsson och Solveig Hellquist (båda fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda mindre industriell slakt av fjäderfän.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över transport och uppfödning av slaktkycklingar i förhållande till djurskyddslagen.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ändringar i djurskyddslagen.

2009/10:MJ458 av Birgitta Ohlsson och Solveig Hellquist (båda fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förbjuda grytjakt.

2009/10:MJ459 av Birgitta Ohlsson och Solveig Hellquist (båda fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förbjuda kastrering av smågrisar utan bedövning.

2009/10:MJ460 av Birgitta Ohlsson (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förbud mot vilda och exotiska djur på cirkus.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om strängare regler vad gäller djurskydd för övriga domesticerade djur i cirkusverksamhet.

2009/10:MJ461 av Birgitta Ohlsson m.fl. (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kunna kräva ökat ägaransvar med möjlighet till sanktioner mot ägare av sällskapsdjur som missköter sig.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en allmän översyn av tillsynslagen vad gäller sällskapsdjur.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda åldersgräns för inköp av sällskapsdjur.

2009/10:MJ462 av Birgitta Ohlsson och Jan Ertsborn (båda fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att grisar ska få en lagstadgad rätt att vistas utomhus.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inga fler dispenser ska tillåtas att delas ut för att lantbrukare ska slippa släppa ut kor på bete.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att även tjurar och kalvar ska omfattas av rätten att få gå ute.

2009/10:MJ463 av Birgitta Ohlsson (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om strängare regler vad gäller djurskydd för djur i djurparker.

2009/10:MJ469 av Wiwi-Anne Johansson m.fl. (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förbud mot spödrivning.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om införande av åldersgränser för när hästar får börja tävla.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om större möjligheter till kontroller.

2009/10: MJ474 av Anders Ygeman m.fl. (s):

24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av kattutredning.

2009/10: MJ478 av Jan Emanuel Johansson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att djurskyddslagen bör kompletteras och skärpas med bestämmelse om att minkar och andra djur som föds upp för pälsdjursproduktion ska hållas på ett sätt som tillgodoser deras behov i olika avseenden och att de också ska ha tillgång till vatten att simma i.

BILAGA 2

Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet i förslagspunkt 23

Motion	Motionärer	Yrkanden
23. Motioner som bereds förenklad		
2009/10:MJ217	Else-Marie Lindgren (kd)	1
2009/10:MJ222	Rolf Gunnarsson (m)	
2009/10:MJ266	Mikael Oscarsson (kd)	
2009/10:MJ336	Solveig Hellquist och Birgitta Ohlsson (båda fp)	1 och 2
2009/10:MJ352	Marietta de Pourbaix-Lundin (m)	1-3
2009/10:MJ358	Helena Leander m.fl. (mp)	4, 14 och 31
2009/10:MJ366	Cecilia Widegren (m)	
2009/10:MJ416	Catharina Bråkenhielm (s)	
2009/10:MJ418	Catharina Bråkenhielm (s)	
2009/10:MJ458	Birgitta Ohlsson och Solveig Hellquist (båda fp)	
2009/10:MJ461	Birgitta Ohlsson m.fl. (fp)	3